Ч. 150 (12.806). Львів, четвер 9. липня 1931. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, ІІ. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Рятунок перед катастрофою.

Холодна розвага над станом шкільництва в Польщі на землях, заселених українцями, вкаже, що ті всі недомагання, що їх витворюють в українській шкільній ділянці урядові чи громадські польські круги, це все такі важні справи, що легким серцем ми не можемо їх поминути. То неабияка справа погодитися зійти на безграмотну масу в той час, коли у всіх ділянках світ і люди ідуть шаленим кроком уперед, коли культурою навіть воздух пересичений. Хто тільки трохи сприяє власному народові, мусить над тими справами зріло подумати. Не виключаємо можливости, що польські урядові круги можуть дещо змінити нинішню свою шкільну політику, але чейже і ми не можемо бездільно виждати тої хвилини з перспективою, — що нинішня офіціяльна шкільна політика таки зміненою не буде. Нам, сучасникам, треба вже подбати про найближчу будучність.

Примітивним завданням освіти народу повинно бути вдержання й поширення його питомої культури, тим більше, що ця питома культура причиняється до зросту загального, вселюдського поступу. Беручи під увагу незалежні від нас політичні умовини, мусимо орґанізувати свої власні національні школи хочби й без помочі держави. Маємо завязок приватних шкіл Т-ва „Рідна Школа", які, обєднані одною ідеольогічною кермою, дійсно у великій мірі вигладжують недостачі й заповнюють ті прогалини, що творяться на стежці нашого національного двигнення. Що правда — багато є познак на те, що державні чинники не дуже то ласкавим оком дивляться на „Рідну Школу". Бачимо це по таких фактах, як от розвязання двох найсильніших ґімназій (у Рогатині і Дрогобичі), зволікання з дозволом на відкриття навіть діточих садків, відмова школам „Рідної Школи" права державних шкіл, відмова її учням усяких полекш (залізничих, а у Львові і трамваєвих знижок, відмова дозволу на збірку, яка має йти на удержання тих шкіл і т. д.). Одначе не забуваймо, що наші приватні школи „Рідної Школи" всетаки стоять під покровом міжнародніх договорів, на підставі яких дотичні постанови вставлені навіть у польську конституцію.

На підставі міжнароднього договору, принятого Польщею 31. липня 1919 р. у Версаю, зазначила у себе польська конституція (з 17. березня 1921) виразно у 109. арт. таке: „Кожний громадянин має право задержати свою народність та плекати свою мову і свої національні окремішности". Зновже арт. 110. постановляє: „Польські громадяни, що належать до народніх, віроісповідних чи мовних меншостей, мають рівне право з іншими громадянами, на засновування, надзір і завідування своїм власним коштом добродійними, релігійними і суспільними заведеннями шкільними та іншими виховними закладами, як також право свобідного вживання в них своєї мови та виконування приписів своєї релігії".

Вже з цитованих двох артикулів конституції слідно, що ми, українці, не тільки маємо право на свої приватні школи, але й мусимо мати змогу зібрати фонди на їх удержання. Тому відмова дозволу на збірку, не говорячи вже про зволікання чи відмову дозволу на відкриття приватної школи, є протиконституційним актом, який випливає із своєрідних адміністраційних відносин. Очевидно, що коли в справах збірки треба вже конечно спиратися на патенті того цісарства, яке вже давно не існує, то це має мати тільки чисто формальне значіння, бо чейже держава хоче мати контролю, на які цілі переводиться збірка.

Наше законне право на власні школи, право на надзір над ними та завідування ними своїм коштом — ми повинні використати в найширших можливостях. Де тільки громада національно загрожена, де останній декрет президента держави стабілізує **польську** школу на 7 літ, там треба стягнутися з останнього, а відкрити свою приватну школу під покровом „Рідної Школи". Нема що й говорити, що під оглядом шкільництва ми мусимо виказати один фронт, одне змагання, що ніхто особисто ніяка група ані ніяка інша установа не сміє самовільно, без порозуміння з „Рідною Школою", старатися про концесію на приватну школу. Бо до цього покликав нарід своє шкільно-виховне педагогічне товариство — „Рідну Школу", яка за 50 літ існування добула в тій ділянці нестерті заслуги. Один є напрямок українського народу й одна мусить бути ідея виховання. Особливо треба нам звернути пильну увагу на загрожені міста. На 176 міст у Сх. Галичині заледви 22 міста мають школи (із захоронками включно), приналежні до „Рідної Школи". Цілий ряд повітових міст, навіть сильно загрожених польонізацією, не має ніякої української школи (Теребовля, Городок, Перемишляни, Зборів, Богородчани, Бучач, Броди, Мостиська й ін.). Про менші міста з осідками повітових судів і без них вже й не говоримо, а таких є багато.

Тому, коли нам залежить на цьому, щоб наш нарід в будучности мав **підставу** до освіти, коли загалом хочемо подбати, щоби наш нарід мав школу, то мусимо не жалувати труду й освідомити народні маси про небезпеку, яка їм грозить. Треба передовсім подбати, щоби з новим шкільним роком заповнилися українською дітворою всі дотеперішні школи й захоронки „Рідної Школи". Мусимо впливати на всіх приватних концесіонарів українських приватних шкіл, щоби ідеольогічно підчинили свої школи проводові й наглядові „Рідної Школи", згідно з побажаннями свідомого організованого українського загалу. Дальше мусимо останки фінансової спроможности поодиноких осіб та інституцій ужити на те, щоби забезпечити правильний дальший розвиток народу, щоби заґарантувати право існування рідній українській культурі на землях, заселених українцями.

Треба розвівати в нашому народі надії на державні посади в теперішньости, треба в приватних школах „Рідної Школи" заправляти молодь до самостійної праці, до пошанування всіх її родів, треба вимагати від українських установ, щоби приймали на службу в себе передовсім учнів шкіл „Рідної Школи", треба розбивати мур упередження нашого громадянства до ремесла й фахової ремісничої освіти, треба збільшувати кадри ремісничої молоді, освідомлюючи її по фахово-доповнюючих школах „Рідної Школи", треба витворювати змогу удержання молоді ремісничої і середніх шкіл через орґанізування бурс (за оплатою натураліями), — тоді охоронимо нарід від неодної несподіванки.

Лев Ясінчук.

На кольоніяльній виставі.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 28. червня 1931.

I.

Серед глибокого заворушення, в яке кинув ціле французьке громадянство несподіваний виступ през. Гувера, звістка про пожежу голяндського павільону Кольоніяльної Вистави не вспіла, що правда, викликати в Парижі надзвичайно сильного враження — та все таки змогла на часок відвернути увагу тутешнього загалу від найбільшої в післявоєнному періоді політичної крізи европейської політики взагалі, а французької зосібна. З причин досі невідомих вибухла учора над ранком пожежа у голяндському павільоні і — при всіх можливих зусиллях пожежної сторожі спинити катастрофу — вона встигла за кількадесять хвилин знищити одну з найкращих і найпишніших будівель тієї казочної, чудесної, ефемеричної країни тисячі й одної ночі, яка оце розложилася на одній частині венсенського лісу.

Голяндія — ми вже майже забули про це — має під своєю владою третю по вартості, після британської й французької, кольоніяльну імперію. А що Велика Британія не бере участи в тутешній Міжнародній Кольоніяльній Виставі, то Голяндія рішилася була виступити на цій виставі так пишно, як вимагало її достоїнство другої в черзі заступлених тут кольоніяльних потуг. Голяндський павільон, уявляв собою вірну копію пишного яванського храму, одного з найкращих памятників старої малязійської культури, а в середині своїй він зберігав неоцінені, на багато міліонів отаксовані скарби голяндських кольоніяльних музеїв. Серед них було чимало одиноких, тобто й незаступимих предметів старовинного мистецтва. Всі вони — сьогодні скирта попелу, а з фантастичного павільону-храму нині залишилося кілька обгорілих, чорних бальків. Голяндія ціла вважає руїну свого павільону трохи не за „національне нещастя": ми, які маємо інше поняття про національне горе, може й здвигнемо раменами супроти оцього „національного нещастя", висловленого затратою одного виставового павільону — нехай би він і був виповнений Бог зна якими скарбами східного мистецтва. Натомість ледви, чи зможемо опертися звичайному, людському співчуттю з особистим горем головного організатора спаленого павільону, п. Моєнса. Цей — сьогодні вже не молодий — учений і дослідник протягом тридцяти років обходив голяндські Індії і шукав там старі перґаміни, одні скромні й примітивні, інші пишні й рафіновані, статуї, тканини — одним словом усе, що свідчило про колишню високу культуру тієї країни, таємну для европейського ока і духа. Протягом 30 років ця людина безкорисно ратувала від оконечної затрати й забуття памятки старовини, наражувалася на всякі небезпеки з боку людей, звірів, підсоння і недуг, витратила на цю безкорисну працю все своє батьківське майно, і призбирала єдину на весь світ свого роду збірку. Коли голяндський уряд хотів повеличатися перед світом багацтвами своїх кольоній, він попрохав п. Моєнса позичити йому свої збірки для кольоніяльної вистави. Старий дослідник, безкорисний і трохи здивачілий, згодився на те — правда нерадо — під умовою, що сам особисто буде сторожити їх на виставі. І справді, він не відступав від них — навіть спав при них у павільоні: та злобний припадок спалив усі збірки, а сам збирач ледви з життям вирвався з під полуміни. Сторожі і репортери, що надбігли на місце пожежі, були поражені виразом траґічної розпуки побитого долею дослідника — він, наче дитина, рясними слізми поливав попіл, у який перемінилися плоди 30 років його життя...

II.

Кажуть, що Голяндія, одна з найбагатших країн світа, в найближчому часі вибудує новий павільон. Він буде, очевидно, від спаленого скромніший зверхнім виглядом та без порівнання менше цікавий своїм змістом. Замість одиноких і виключних памяток погаслої старовини і вікового мистецтва новий павільон показуватиме людям більш-менш те саме, що виставляють майже всі інші павільони. Значить: кольоніяльні плоди, як чай, кава, цукрова троща, звірячі кожі, то-що. Ці предмети, річ певна, не маловажні, тай побачити їх цікаво. Одначе доволі з нас, коли побачимо їх раз, в одному павільоні котроїнебудь держави. Тимчасом, річ природна, їх збірками, зразками, статистичними таблицями, графіками виповнена переважна частина павільонів без ріжниці держав, а це пересічному видцеві менше цікаво. Чай, мовляв, чаєм, а кава кавою — будь вони у французькому, бельгійському чи голяндському павільоні. Переходите попри ці торговельні багацтва доволі байдуже, а кінець кінців навіть перестаєте на них дивитися. Натомість хоч би ви вже й десять разів побували

на виставі, то не втомитеся чудуватися зверхній архітектурі і зверхній обстанові павільонів. Їх мистецька ріжноманітність, їх „льокальний кольорит", їх мистецька оригінальність не залишає чудувати ваше око і радувати вашу уяву.

Все, про що мріяли ви у ваших хлопячих роках, коли на коверці Тисячі й Одної Ночі ваша молоденька уява несла вас у казочні Багдади, з їх мінаретами, водограями, базарами, з їх верблюдами, ослами і водоношами, одним словом, чар і пахощі „Сходу" — ви побачите в добре, старанно відтворених зразках і гаразд зорганізованих обстановах — в арабському, (марокансьому, альжирському, сирійському, то-що) кварталі виставки: людей, звірів, крам. Дивіться — мрійте.

А згадаете ваші гімназійні утечі в світ „Тайн Африки", в оповідання про подорожі Лівінґстона, ваші захоплення описами пошукувань за джерелами Нілю, ваші прогульки в царства чорних короликів і саможертвенних місіонарів, — то підете в чорно-африканський квартал, заселений тубільцями, в їх щоденною побутовою обстановою, з їх музикою, їх танками, їх вишивками (мимоходом: до непізнання подібними до гуцульських, чи полтавських, чи закопанських, чи румунських або сербських вишивок).

А манить вас Індія? Смаглі індійці, побут над святим Ґанґом? Хочете побачити стадо львів не в клітках, а на волі? Зебри? Жирафи? Хочете дихнути тонкою-претонкою ,неймовірно рафінованою атмосферою храмів, богів і мандаринів китайського культурного обрію і відчути там і в порівнанні з нею грубість і примітивізм нашої західної механіки? Хочете кріз щілину кинути оком на райську безжурність і первісну красу полінезійського побуту? Чи щось інше вам попадеться у тямку, з ваших колишніх лектур чи мрій про далекі небозводи, далекі краї, далекі моря, ліси, далекі співи, жіночі чари, — то доволі з вас глянути на плян і піти у відповідний кут цього „вундерлянду". Знайдете там первозразки кольоніяльних, тропікальних чи навіть підбігунових уявлень і зображень. Знайдете автентичних негрів усяких рас, автентичних жовтих, індійців, полінезійців, знайдете їх криші — оригінальні, коли вони з трощі, соломи й болота, тай палати їх царів і храми їх богів — відтворені, правда, в гіпсі і в паперовій масі, і оволочені позліткою — коли оригінали є в камені, бронзі і щирому золоті...

III.

Стоїте і думаете, і нишечком мелянхолія вас окутує: Гей, гей, Боже милий, чому воно так зложилося, що припало вам на долю бачити всю ту красу і всю цю блекоту не хлопячими очима 15-літнього ґімназиста, або бодай молодечими очима 20-літнього студента, свіжими, живими, ненаситними очима? Яке воно, все те, безмірно багатше, живіше, чарівніше мусить відбиватися в тих молодих очах і молодих душах і уявах, ніж у ваших втомлених і розчарованих очах і скептицизмом підгрижених уявленнях.

Та цур їй, мелянхолії! Автоматично, по звичці переноситеся думкою на іншу площу — політичну, очевидно. І знов стоїте і думаете:

Чи це не остання велика кольоніяльна вистава в Европі? Або принаймні: одна з останніх? Бо сумніву нема найменшого, що ера кольоніяльних здобутків і величностей вже хилиться до скону. Всі без виїмку кольоніяльні імперії нині підміновані — самосвідомістю тубольців і їх ненавистю до білих володарів. Японська перемога над росіянами, жовтих над білими, дала почин свідомости всіх „барвних" рас, що білі не непереможні і що їх власною механікою можна їх побити і викинути. Бійки між білими в африканських кольоніях і участь барвних вояків проти білих у великій світовій війні — ще основніше захитали повагою, престіжем кольоніяльних володарів і потуг. А більшовицькі науки кидають нині в Африці і в Азії не слабший, а ще кріпший визвольний посів, ніж сіяла була на початку вашої ери в душах людей і племен, принижених Римською Імперією — наука галилейських рибалок.

Ще трохи, а кольоніяльних виставок не буде. Бо й кольоній не стане. *С. З.*

Політична поїздка американських амбасадорів до Галичини.

Америка хоче знати про відносини в Польщі і про справу польського „коридора".

Париський кореспондент ґазети „Ню Йорк Таймс" подає:

Американський амбасадор у Франції, Волтер Едж, виїде з Парижа зараз після четвертого липня на вакації до американського амбасадора в Польщі, Джана Н. Виллиса.

Ту подорож уважають за важний дипльоматичний крок перед приїздом американського секретаря закордонних справ Стимсона до Парижа. Американські амбасадори відбудуть докладну подорож по ріжних польських містах, включаючи сюди Краків і Львів.

Подорож мала би тривати десять днів, але так, щоб амбасадор Едж міг вернутись до Парижа ще перед приїздом секретаря Стимсона, який має бути в Парижі коло 15. липня. Американські амбасодори безперечно дадуть Стимсонові докладний звіт з положення в Польщі, з особливою увагою до справи „польського коридора".

Хоч не заноситься на швидке видвигнення питання про „польський коридор", то кожний, хто обізнаний з тією справою, думає, що вже недалекий час, коли німецько-польські відносини будуть основно перестудіовані, після чого будуть ужиті ріжні заходи для усунення небезпеки, якою грозить „польський коридор".

——o——

За океаном.

Українці на першому місці в повіті Юніон, стейту Ню Джерзи.

Великий, близько 10-арковий парк повіту Юніон кавнті, стейту Ню Джерзи, недалеко міст Елизабет і Розелл, був місцем величавого попису українців з цілої околиці, а головно з Елизабет і Елизабет Порт.

Цей парк, це Варінко Парк Стадіон, з площиною в самім осередку, великою степеницею з якими 3 тисячами видців і живоплотом довкруги. Поза живоплотом іде дорога, а за дорогою стоять разом високі дерева. Здовж живоплоту, окружаючи перстенем цілий стадіон уставилось яких 1000 автомобілів, фронтом до підвищення на середині. Амфітеатральна степениця виповнена по береги масою людей, українців і не українців, а на сцені-площині коло сотні української артистичної громади: співаків та співачок з Елизабету й околиці (головно, Нюарку), танцюристок і танцюристів із школи Авраменка з Елизабет і Ню Йорку, і музика. Українські народні строї аж за очі ловлять. Все чекає удару години 8.15 вечором в середу 17. червня 1931 р.

Таке свято запорядив комішенер парків повіту Юніон і завізвав українців до його отворення. Перед двома роками елизабетські українці добули першу нагороду в міжрасовім контесті і тому цього року вони перші виступають з пописом на подібному святі.

Управитель хору, учит. Олександер Лаврів, з цілою низкою пісень на мішаний і мужеський хор оправдав уповні надії оцеї маси, що ждала на насолоду.

А танцюристи під проводом самого балетмайстра Василя Авраменка діждались не лише признання від публики на степениці, але й той вінець автомобілів загудів своїми сиренами на знак одобрення. Маленький Петро Віщук, 7-літній хлопчина з Ню Йорку, полонив публику своїм танком „Гуцулики", а балетмайстер Авраменко не міг опертися, щоби не виступити із сольо-танком, якому придивлялась публика із запертим віддихом.

Молодий нюйорський адвокат, Михайло Пізнак, введений повітовим урядовцем, виголошував поодинокі точки програми в англійській мові, вплітаючи влучні пояснення про значіння кожної точки; його голос і голос хору розносив електричний ампліфаєр по цілій околиці.

Радувалась українська громада, а елизабетські товариства запросили хор і танцюристів до свого Народнього Дому.

Посвячення Матернього Дому СС. Василіянок біля Філядельфії.

Дня 18. липня ц. р. довершиться велике діло для українців у Злучених Державах. Це посвячення нового великого українського Матерньо-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ЛИПНЯ 1931.

ЮЛІЯН ДОРОШ.

Фото на вакаціях.

Літня розривка. — Наші пригожі обставини. — Памятки з прогульок. — Дослідчі мандрівки. — Рослини і звірята.

У час літніх ферій таки найдогідніша пора з цілого року для фотографії. Промовляють за тим найпостійніші світляні умовини та найприродніша зовнішна форма земного ґльобу у нашім підсонні. Колиж додати, що літні місяці — час відпочинку, хвилини відірвання від цілорічної праці, то знехтування фотографічною камерою є невідкличним промахом, у деяких випадках навіть... злочином. Чи треба доказувати, до якого значіння дійшла нині фотографія? Вона завоювала світ зовсім мимоволі, тільки завдяки ґеніяльності своєї концепції, а практичні її можливості ще далеко невикористані.

Фотографія серед наших обставин незвичайно пригожий ґрунт. Топографічна ріжноманість наших земель, характеристичні прикмети антропольоґічні, природні та культурні багацтва, дають нам повну запоруку, що сюжетів не забракне.

Мати на літниску зі собою фотографічний апарат це вже неабияка розривка. Така вже людська вдача, що кожний з нас мусить деколи кинути сучасні та майбутні турботи, а думкою линє в минулі дні; а коли до нього всміхнеться веселе личко його симпатії з естетичного альбомика, чи не є це ніжніші хвилини в одноманітних буднях?? Правда т. зв. „фамілійні альбоми" не мають для ширшого загалу спеціяльної вартости, але для тіснішого родинного гуртка є вони наймилішими спогадами спільних переживань.

Дуже подібною до памяткової фотографії є прогулькова фотографія, яка поза індівідуальними цінностями має ще вартість загальну, бо тут вже в великій мірі пробиваються риси. ґеографічні та етнографічні. Одна з новіших суспільних теорій твердить, що сьогоднішня людина живе більше життям майбутнім, як сучасним. Цей погляд можна би зовсім добре прикласти до прогулькової фотографії. Кожний з нас добре знає, хтонебудь тільки мандрував, з якими рожевими сподіваннями вибирався на кожну прогульку. Самі приготування вправляли нас у настрій небуденних переживань, які на жаль, дуже часто прохолоджував щедрий дощ у кульмінаційній точці нашої мандрівки. Від такої хвилини наш запал починає дещо пригасати, а до хати верталися ми деколи щасливі тільки тому, що в нашій фотографічній торбі було 12 висвітлених платівок.

На гірській прогульці легкий, зручний фотоґрафічний апаратик просто неоцінений. Не забуваймо, що пересічно 60 проц. найкращих прогулькових знимок це туристичні світлини. Багацтво нюансів у світлотінях з першо-друго- і третьоплянoвою перспективою дають найкращу панораму. Крім того хмари ніде так добре не вдаються, як у горах. Попри чисто артистичні вартости має туристична фотографія ще й значіння доказове та памяткове. Найбільша дружба родиться серед найбільших трудів і невигід і тому прогульковий ґурток на світлині часом більше цінний, як яканебудь принагідна ґрупа на літниськовій веранді.

Водне мандрівництво вибавлює щурів зі суходолу. На воді треба бути більш бистроумним та зрівноваженим, як на суходолі. Вода і море не знають жартів, а життєва боротьба тут немилосерна. Зате враження з водної прогульки далеко кращі за всі інші. Наша фотокамера має на воді незвичайну нагоду побачити та схопити те, що сухому пішоходові і в сні не примариться. З артистичних цінностей вибиваються передусім на перше місце рефлекси світлотіней, відбиті на поморщеному плесі води.

Прогульки по долах мають вже в великій мірі характер ґеографічно-етнографічний, загалом досвідчально-краєзнавчий. З артистичного та індівідуального боку може менше цінні, зате їхня наукова вартість величезна. Це пребогатий матеріял та невичерпане джерело для наукових дослідів над природними явищами території та життєвими проявами раси. Сьогодні, коли кожна наукова експедиція засобляється у скондензований харч та автоматичні предмети щоденного вжитку, всяка виправа без фото- і кінокамери просто недоцільна. Годі навіть подумати тепер про рисівника, який затревалив би на папері місце, річи та особи, підчас коли в столітті неймовірної дорожнечі часу є прилад, що найдокладніший малюнок робить продовж 1/1000 частини секунди.

При науковій фотографії висувається на перший плян наш громадянський обовязок зберігати національно-культурні цінности.

При знимках „ґеофізичних" слід звернути передусім увагу на широкий плян краєвидного пленеру, дещо присолонювати обектив, щоб дістати гостру глибину поля, добре розмістити перший плян і небо. Легкі хмарки просто конечні, особливо при широких панорамах. При ґеольоґічних знимках (земні шари, фалдування) вважати на добре освітлення, найкраще в хмарні дні, при тому вживати середньо- а навіть слабосвітлочулих платівок з широкими можливостями насвітлювання; світлофільтр для видвигнення покладових кольорів необхідний.

Рістня у фотографічній інтерпретації вимагає теж відповідного опрацьовання. Головне тут добра перспектива та вірне схоплення ботанічної характеристики даної місцевости. Фраґментарні студії, напр. поодинокі квіти, робити подвійним витягом мішка. Панхроматичні платівки дають найдокладнішу ґрадацію у світлотінях. Знимки найкраще вдаються до 11 години

го Дому для українських Сестер Василіянок на Факс Чейз, біля Філядельфії. Тихі монахині Чину св. Василія Великого взялися з цілою енергією до великого діла. Як доньки нашого народу знали вони, що наш нарід не піддержить їх змагань так, як треба, не поставить фундаменту під цю святиню, але коли вже будівля стане під дахом, то допоможе звести бодай дах. Так і сталося. Кинулись наші сестри поміж інші народи католицької віри і ті помогли їм перші, а потім і наші. Колектували всюди, де лише могли; просили, благали, збирали, щадили, нічим не зражувались і сьогодня вибудували прегарний Материній Дім, вартости понад 200 тисяч долярів. Чину посвячення довершить епископ Богачевський. На це свято прибуде велике число наших священиків, а також апостольський делеґат з Вашингтону і кардинал Філядельфії.

Поворот о. Сенети до католицької церкви.

Під таким заголовком український тижневик „Західні Вісти" з Едмонту, Альберта, в Канаді, подає таку новинку: о. Дмитро Сенета, священик автокефальної церкви в Канорі, Саскечеван, покинув автокефалію і після ріжних заходів дістав від св. Конґреґації від східних справ дозвіл вернутись до своєї дієцезії в Галичині. О. Сенета сповняв три роки душпастирські обовязки в станиславівській дієцезії і в році 1923 виїхав без відпустки до Канади. Якийсь час був він учителем бурси ім. Грушевського в Едмонтоні, відтак став духовником автокефальної церкви в Альберті, а в останніх трьох роках в Канорі. О. Сенета не мав внутрішнього спокою, а пізнавши свій блуд, робив заходи, щоби вернутись на лоно католицької церкви. Коли станиславівський владика, а відтак митрополит відмовились приняти його до своїх епархій, справа затягнулась більше двох літ, аж до теперішнього рішення. О. Сенета виїхав з кінцем квітня до старого краю, де обійме парохію.

Посвячення церкви оо. Студитів у Львові.

Львів, 7. липня 1931.

Торжественне посвячення церкви оо. Студитів, перенесеної, як уже нашим читачам відомо, з села Кривки, пов. Турка, на узгіря Знесіння в найближчому сусідстві Кривчиць-кольонії, відбулося нині у вівторок 7. ц. м. при численній участи духовенства й українського громадянства Львова і його передмість. На посвячення явився особисто Ексц. митр. Шептицький, Преосв. о. д-р Бучко, кількох членів львівської капітули, черці-Студити з Унева, а також процесія з церкви св. Петра і Павла на Личакові під проводом свого пароха.

Чину посвячення довершив Ексц. митр. Шептицький в год. 9. рано, після чого в год. 10. передпол. розпочалася архиєрейська Служба Божа, що її відправив Преосв. еп. д-р Іван Бучко в асисті о. пралатів Куницького і Пасєцького. Співав хор братчиків Студитського чину з Унева. Свято закінчено многолітствіями, після чого Ексц. Шептицький виголосив на дворі проповідь до вірних, в якій піднїс вагу свята і значіння чину оо. Студитів у нашому церковно-національному житті.

Церква Студитів, що обслуговує вже від осени мин. року також потреби нашого населення з Кривчиць (кольонії), посвячена Св. Премудрости Божій для навязання і збереження нашої старої традиції ще з княжих часів, коли то перші київські церкви були посвячені Св. Премудрости Божій (прим. Св. Софія в Київі). Вагу тої традиції підчеркнув Ексц. митрополит дуже сильно у своїй проповіди.

Після закінчення свята вірні ще довго товпилися в церкві і біля неї, подивляючи її красу знадвору і старий, прегарно відновлений іконостас у середині, а з тим і великий мистецький хист нашого народу, творця всіх тих цінностей. Святоіванська Лавра оо. Студитів у Львові, що є власником цієї церкви, збогатилася завдяки о. Ігуменови Климентієві Шептицькому високомистецьким твором, яким можемо сміло гордитися і перед своїми і перед чужими. **І. Н.**

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ВОЄВОДА ДЕРЖАВНИМ СЕКРЕТАРЕМ.

В понеділок 6. липня ц. р. іменував през. Мосціцький львівського воєводу полк. д-ра Наконечнікова-Клюковського державним секретарем у президії Ради Міністрів. Він обійме ці аґенди, які вів дотепер б. віцепремієр, теперішній мін. внутрішніх справ полк. Перацький, себто ресорт усправнення адміністрації, ощадностеву акцію та новий поділ територіяльний держави. Польська преса подає, що львівським воєводою буде виленський віцевоєвода Кіртікліс. Згадують теж волинського воєводу Юзефського, який мабуть обняти опорожнене місце львівського воєводи. Але вже найближчі дні виясять, хто буде львівським воєводою.

У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ЗНЕСУТЬ КІЛЬКАНАЦЯТЬ ПОВІТІВ І 12 ПОВІТОВИХ СУДІВ.

В понеділок і вівторок 6. і 7. липня ц. р. радив у Варшаві зїзд воєводів з цілої Польщі під проводом мін. внутрішніх справ Перацького. Найбільше уваги присвячено ощадностевій акції з плянованим знесенням кільканацятьох повітів у Східній Галичині, тому що вони дуже малі. Передбачується теж скасування 12 судів. Тому президент апеляційного суду Войціцький у Львові вже в найближчих днях надішле відповідь до Варшави у цій справі. Тоді то Рада Міністрів рішить остаточно цю справу.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА В ВАРШАВІ.

В понеділок 6. липня ц. р. зударилися зі собою два військові літаки на висоті 600 м. та впали стрімголов на землю. Один літак спадаючи на землю, зачепив крилом за фільтри закладу водотягів і розбився. Другий упав на подвіря шпиталя і теж знищений. Летуни рятувалися легкоспадами, але нещасливо. Один летун Підвисоцький вдарився головою до муру і його непритомного перевезено до шпиталя. Другий летун Дідзюра зломив собі ноги і тяжко потовкся. Жертв у людях не було. На місце випадку прибула військова слідча комісія.

ПРЕЗ. ГУВЕР ВІДКИНУВ ДОМАГАННЯ ФРАНЦІЇ.

В суботу 4. липня ц. р. надійшла до Вашинґтону відповідь французького уряду на відому пропозицію президента Гувера про однорічну мораторію міжнародніх бовгів. През. Гувер не згодився на домагання Франції, щоб Німеччина сплачувала далі свої зобовязання товарами і сирівцями. Тому французький міністр скарбу Фляйден і амер. державний секретар скарбу Мельон та амер. амбасадор Едж засягнувши інструкцій американського уряду дійшли покищо до ось якого порозуміння: Зєдинені Держави погоджуються, щоб Німеччина сплачувала свої зобовязання річними ратами (необмежені ануїтети) та щоб створено ґарантійний фонд. Урічнено 12-річний речинець Німеччині на сплачування її зобовязань під умовою, що ці суми зверне Банк Міжнародніх Розрахунків у Базель Німеччині в формі позичок на піднесення її господарства.

Канцлер Бірінінґ переслав урядові Зєд. Держав ноту, в якій заявив, ось що: „Заощаджені суми гроша завдяки однорічній мораторії не будуть вжиті на скріплення армії і побільшення маринарки. Навпаки — уряд Німеччини залатає цими грішми дефіцит бюджету та поверне їх на піднесення народного господарства".

ФРАНЦУСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Нині надійшли вістки, що між французьким урядом і представниками Зєдинених Держав Мельоном та амб. Еджом дійшло після довгих торгів до порозуміння. Франція згоджається на однорічну мораторію від 1. липня ц. р. до 1. липня 1932 під умовою що Німеччина заплатить до Банку Міжнародніх Розрахунків у Базель 612 міліонів марок. Зате Німеччина дістане негайно позичку на таку саму квоту за посередництвом німецьких залізниць, щоб позичці надати торговельний характер. На позичку виставлять бони сплачувані протягом 10 років від 1931, почавши, себто ці бони продадуть на біржах за посередництвом більших европейських банків. Франція порозуміється з Банком Міжнародніх Розрахунків щодо гарантійного фонду і виспату 500 міліонів марок, які припали би Франції з мораторії пляну Йонга, не поверне протягом 12 років, а не одноразово. Сплачування зобовязань у товарах і сирівцях передано буде комітетові експертів. Вкінці Франція домагається від Німеччини, що заощаджені фонди завдяки мораторії Німеччина поверне на піднесення своєї господарки.

—o—

Біржа.

Гроші.

Американський долар 9·01·50—9·02·00, канадійський долар 8·92·00—8·93·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінґ 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·23—0·05·50, французький франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·71·90—1·72·10, фунт штерлінґів 43·40·00—43·60·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 2·11·87—2·11·95.

Золото: 20 корон 37·00·00—37·20·00, 20 франків 35·80·00—35·8?·00, 20 німецьких марок 00·00·00—00·00·00 10 російських рублів 47·00·00—47·20·00.

Срібло: Австрійська корона 0·36·00—0·36·30, 5 австрійських корон 2·00·00—2·10·00, австрійський фльорен 1·00·00—1·05·00, російський рубель 1·60·00—1·65·00, копійки за рубель 0·80·00—0·85·00.

З життя української еміграції.

Популярний концерт української народньої пісні в Білграді.

Білгород, 20. VI. 1931.

Українське Товариство „Просвіта" в Білгороді по надзвичайно вдатнім своїм ювилейнім концерті в память 70-их роковин смерти Шевченка, який відбувся 15. березня ц. р. влаштувала в неділю 7, червня цього року у великій салі білгородського університету популярний концерт української пісні, чистий дохід з якого був призначений для бідних українських емігрантських дітей.

В 3. годині з полудня зібралося у величезній салі університету дуже поважне число слухачів. Мішаний хор відспівав дуже гарно популярні народні пісні, при чому деякі пісні треба було на невгаваючі домагання публики повторювати. Невеликий жуженський хор відспівав „Закувала та сива зазуля" так гарно, що публика викликала його ще раз.

Зіркою концерту була таки наша дуже талановита співачка і декляматорка, п. Мозгова. Вона просто зачаровувала публику і витискала неодному сльози з очей своєю деклямацією „Відьма", комбінованою зі співами.

Треба зазначити, що через інтриґи наших ворогів в останній хвилі відказалися від участи деякі солісти, так, що п. Мозгова і ті прогалини виповнила своїми точками.

Одинокою хибою цілого концерту був непідготований виступ п. Удовицького з піснею „Дивлюсь я на небо". Це нехай буде наукою для дириґінта, що непідготованих людей не треба пускати на естраду.

Не зважаючи на цю малу невдачу, концерт випав взагалі під оглядом моральним, а також матеріяльним дуже добре, хоч ціни місць були теж популярні: 15, 10, 5 і 3 динарів. Цікаво тут завважити, що слідуючого дня в цій самій салі виступив з концертом польський хор з Кракова „Ехо", одначе, не зважаючи на велику рекляму і юґословянсько-польські симпатії, саля була майже порожна.

Український концерт занотували прихильно сербські часописи („Правда"). А тутешня російська преса не спускає з нас очей і цікавиться нами у своєрідний спосіб. Ось „Царскій Вѣстникъ" вже перед нашим концертом подав до відома про „Малороссійскій концертъ, что устраивается О-вомъ „Просвита" (чомусьто так їм треба було) по случаю „Дня Русской Культуры (!) и 70-лѣтія смерти Т. Г. Шевченко (?!).

Той же сам часопис помістив по концерті статтю „Пѣсни Родины", в якій якийсь А. Бурникій зводить усе до спільного... „обще-русскаго" знамени.

Очевидно, ці уваги п. Бурникіна є його власним винаходом — без найменших даних чи бажань зі сторони Українського Т-ва „Просвіта", яке власними скромними силами робить у Білгороді сизифову культурну працю, не шукаючи ні російської, ні польської матеріяльної чи моральної піддержки. Це я подаю до відома всім, зокремаж тим нашим землякам із табору У. Н. Р., які на кожнім кроці хочуть бачити порошок в оці „Просвіти", а не бачать колоди у своїм. **Іван Будз.**

—o—

ранком. Знимати можна все, від городових соняшників подільських хуторів до квітучих царинок підгіря та карловатих жерепів карпатської полонини.

Знимки звіринного світу вимагають доброї камери та зручного оператора-світливця. Не вистарчить тут стати перед табуном коней і „стріляти моментку". Деколи треба годинами притаїтися за кущем ліщини, щоб схопити дику лань, як сходить до Дністрового водопою, або добре пражитися на сонці, щоб підхопити сріблистого скельного лиса. Зате мистецька вартість таких знимок важиться навіть на міжнародніх виставках великою ціною. До знимок птах потрібні телеобєктиви, в найгіршому разі накладні сочки. На засідці найкраще задеревіти, при знимці вибрати найприродніший, хочаб дикий відрух звіряти та стріляти гострою моменткою" (1/200 сч.).

До ефектів кліматичних треба би зарахувати передовсім хмари, мряки, лискавки, схід та захід сонця тощо. Надходяча, або проминаюча буря теж прегарна тема до мистецької фотографії. Хмари виступлюювати можна денебудь. Із мряк найкращі гірські, після слоти, коли з безмежного білого моря, що дико клубиться й пливе виринають тільки щовбочки гір, дальше Дністрові, щодня ранком до 6-ої години і подільські вечірні, тихі, що з димом окутують сонне село. Хто спеціялізується в тому напрямі, може дійти у мистецькій краєвидній фотографії до блискучих осягів. Лискавки найкраще знимати нічю, коли в кромішній темряві можна отворити обектив і спокійно ждати на лискавку, хочаб навіть пів години. Схід, чи захід сонця дають прегарні ефекти спеціяльно з хмарками, хоча весь краєвид набирає з чисто технічних причин сильветкового характеру. Із наукової фотографії ця частина може найцікавіша та дозволяє на ріжні зовсім нові експерименти.

(Докінчення буде.)

Опіка цензури над приватною особою пана посла Б. Б.

Від якогось часу діються у львівській цензурі дивні речі: цензорський олівець счеркує в українській пресі взагалі все, що торкається особи одного посла. Недавно сконфісковано буквальний текст оригінального документу, підписаного тим „малопольським русином", вчора сконфісковано закиди чисто грошевої натури. До цього часу водилося таке, що коли такими конкретними закидами, опертими виключно на цифрах і фактах, дана особа почувала себе ображеною, *виточувала відповідальному редакторові газети процес за клевету.* Тоді противна сторона мала можність або оборонити правдивість річевих закидів або понести кару за неоправдані закиди й нанесення людині моральної кривди. Тим часом нині опинилися ми в тій ситуації, що взагалі нема змоги піднести прилюдний закид проти добродія, про якого взагалі не вільно писати, дарма, що він є лише послом ББ! Скаржити його до суду за розтратність нема кому, бо річ іде про громадську інституцію, а говорити про долю цієї громадської інституції із такої громадської трибуни, як преса, не можна! Щож це за такі нові звичаї?!

Ця справа буде порушена при найближчій нагоді зі соймової трибуни та зокрема пп. міністри внутрішніх справ і судівництва: чи взагалі заборонено вже пресі оголошувати фактичні дані про провини якоїсь одиниці, які або отверто колідують з карним законом або є паскудними махінаціями матеріяльної натури для особистих користей!

Українські редактори в Польщі знають уже з практичних досвідів, що не вільно писати нічого, що торкається війська і поліції, — але з якого часу недоторканою „державною" святістю став один член понівіряної парляментарної палати?! Коли ми недавно писали нпр. про посла з ББ Здзіслава Стронського, що він був ендеком і є ним нині частиною своїх поглядів і діяльности він прислав нам спростування, яке ми льояльно помістили, та згодом покликалися на деякі докази свого попереднього твердження. Чомуж „малопольський русин" упривилейований настільки, що не вільно взагалі нічого йому закидати, а одночасно такий покривджений, що не вільно йому користати навіть з добродійства § 19 пресового закону?

За що карають?

Повітове староство в Підгайцях покарало наказом Миколу Ризайла, сина Петра в Сільці коло Підгайців гривною в квоті 5 зол. або одноденним арештом „за ношення шапки забороненого крою". Шапку ушив собі М. Ризайло на взір шапок, які виконує робітня Українських Інвалідів у Львові. Шапку сконфісковано. Це вжо третій випадок сконфіскування подібної шапки, здертої з голов громадян Сільця. Що на це п. воєвода?

Громадський уряд у Швейкові покарав на донесення поліції в Голгочах, відступлене староством в Підгайцях томуж урядови, громадян Івана Мордель і Василину Франчевську зі Швейкова гривною по 5 зол. або арештом по одному дневі за помальовання стіни своєї хати „фарбов ражонцов, то єст жулто-сінов".

Повітове староство в Підгайцях покарало Гриня Джиджору, Ілька Коломийця і Федя Джиджору, рільників із Заставців, гривною в квоті по 30 зол. або арештом по 6 днів за те, що як члени читальняного виділу збирали від членів читальні жертвовані тимиж членами околоти на покриття читальняного дому, якого дах і стіни знищено в часі пацифікації.

Виставка „Українського Народнього Мистецтва" в Данціґу.

Дня 5. ц. м. відбулося в Данціґу відкриття виставки „Українського Народнього Мистецтва" зі Львова, в відомій історичній салі „Штоктурм". Виставка ця зорґанізована з почину студентів „Основи", що студіюють у Данціґу. Вона тріватиме до 12. ц. м. включно.

Метою цієї виставки є в першу чергу запізнати ріжноманітну чужинну публику, що живе постійно та переїзджає через цей міжнародній осередок, зі зразками нашого народнього мистецтва, досі або зовсім невідомого чужинцям, або поширюваного фірмою чужою, не нашого.

З нагоди виставки находимо в „Данціґер Зонтаґ-Цайтунґ" статейку п. з. „Мода і народне мистецтво", якої автор звертає увагу на тісний звязок цих двох ріжних здобутків культури. Народне мистецтво має за собою вікову спадщину, мода зміняється під впливом ріжних перелетніх настроїв, часто примх і купецьких комбінацій. А все-ж навіть ця змінлива мода черпає часто із джерела народньої творчости. „Яка необчислена та винахідна — мода! Вона творить нюанс із переливу червоного вина в чарці, позичає якийсь новий відблиск барви з піря птахи, кладе якусь дрібницю із старого жіночого портрету і творить із нього чудову композицію, що нас захоплює своєю новістю. Вона невтомна в вишуканні нових спонук, завертає до забутих зачісок, відкриває старі зразки і придумує нові коліри. У своїх мандрівках по світі нових форм і нових барв нараз надибує нові, неждані скарби — народні вишивки, які пробує негайно використати. Під цим впливом появляються вишивані сукні, блюзи, фартушки, що ділають на нас свіжістю колірів і заохочують до мережання".

Неодин чужинець захоплений новиною наших мережок довідався про їх походження щойно тоді, коли їх купить або прикрасить ними свою хатну обстановку.

Виставка „Українського Народнього Мистецтва" в Данціґу звязана із чималими коштами, незалежно від можливих матеріялних успіхів чи невдач, матиме значіння наскрізь культурного діла. У звязку з виставкою місцева преса принесе безсумніву дальші статейки інформаційного змісту, а за цим може й прийде фахова оцінка чужинних знавців. Данціґ — перший етап в орґанізації такого рода виставок на чужині. Згодом, коли недавно заснована молода львівська кооператива зросте матеріяльно на силах, вона зможе зважитися на сміливіший крок і дати почин до такої виставки в інших культурних чужинних центрах.

Хто зна, чи саме серед культурних чужинців вражливих на зразки оригінального народнього мистецтва не зможемо найти якнайбільше аматорів і постійних покупнів.

Похорон бл. п. Вячеслава Липинського на Волині.

Тіло небіжчика привезено автом зза кордону на рідну Волинь у с. Затурці. Похорон відбувся 2 ц. липня. На похорон прибуло біля десятка українських інтеліґентів з Луцька, Ковля і інш. місць, а також зібралося немало й околичних селян. Після жалібної літурґії труна з тілом небіжчика на руках була віднесена родичами й українськими інтеліґентами на місцевий цвинтар, де місцевий священик виголосив дуже гарну промову. Сумне враження зробила просьба брата небіжчика, звернена до українців — не промовляти над могилою. Чому? Невже п. Липинський думає, що українське слово моглоб образити память небіжчика? Чи може длятого, щоб не було сказано, до кого небіжчик належав душею? І українці змушені були відправити в лоні своєї рідної землі останки приятеля-небіжчика мовчки. Надзвичайно прикро вражає теж факт, що взагалі перевіз тіла Покійника зроблено в якійсь тайні, замість заздалегідь про це оповістити і дати можність зїхатися на похорон найчисленнішому гуртові представників українського громадянства та звеличникам Покійного.

Українець

——o——

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ЛИПНЯ 1931.

ГРИЦЬ СМОЛЬСЬКИЙ. 3)

Раз по Італії.

Від Ватиканського музею до Сикстини. — Улюблений Ботічеллі. — Італійське модерне мистецтво. — Візантійська мозаїка — Що мені найдорожче. — Катакомби.

(Докінчення.)

Нарешті я у ватиканському музею оглядаю картини. Бачив їх на репродукціях і завсіди мав сумніви щодо сили враження. Цілком інше враження дають оригінали. Неодин мистець працював ціле життя над своїм твором, а я оглядаю лише хвилину. Яка диспропорція! Хапаю очима, що можу. Не величина картини, не сюжет, не імя мистця, але щось таке, що зразу потягне за серце, задержує мій зір довше. Ліцитую безпощадно і скоро...

Коли постою довше перед Рафаелем загнівається Михайло Ангел, тож біжу до Сикстини. Саля досить велика і висока. Тут застаю багато гостей, деякі з „Бедекером" у руках. Зі стелі глядять на мене люди-титани, що розширяють стелю. Не те враження, якого я очікував. Кручу головою то в один бік то в другий, щоб приглянутися постатям, над якими мистець мало що не осліп при роботі. Немов бачу його самого в той мент, коли рішився він малювати, розбурханого, як степовий кінь, як Зевеса, що стискає у руках пензлі та краску.

Рафаель занадто чемний, мягкий, якби нікого образити не хотів. Ще найбільше подобається мені з усіх його картин „Складання до гробу" у ґалерії Борґезе, „Земна та небесна любов" Тіціяна, та найближче мені по душі Боттічеллі. До нього маю скриту, односторонню любов.

Чую пошану перед Михайлом Ангелом, ціню дуже та поважаю Ліонарда да Вінчі, шаную Тіціяна, подобається мені мягкий Рафаель, але Боттічелія люблю з цілої душі. Чи тому, що я такий мрійник, як він, і що його русяві ангелята співають мелянхолійні пісні Богоматері та пестять малого Ісусика? У пінакотеці бачу теж ікони з церковно-словянськими написами гей би наші з Національного Музею. Признаюся, що у моїй памяті залишилися сильніші враження в подорожі, міст, будівель, вулиць, церков, гарних личок чорнявих італіянок, як із музейних картин. Їх така безліч і усі вони такі дуже подібні до себе вже своєю фактурою, що в голові лишилося нетрівке загальне враження.

„Вистава італійського мистецтва за останні чотири роки". Виставляє 620 артистів. Хто їде спеціяльно на виставу, тому 50 проц. залізничої знижки від самого кордону. З катальоґом у руках іду від салі до салі оглядаючи змагання мистецтва наших днів. Хочеться втекти до музею і там ще раз постояти перед якимнебудь образом от, хоч би Пальма Веккіо, або якогонебудь іншого, як оглядати „футуристичні динамізми" I., II., III. Депера Фортунато.

Бачу тут менш-більш таку картину: досить велика дошка чи тектура, на ній квадрат зеленого паперу, округле червоне коло, вдолі приклеєна ціла підошва, правдива, просто з черевика знята, поле довкола неї обсіяне кусниями скла, а збоку прямовісно до мене приклеєний пасок тектури. Ходив від образу до образу і таки не перейшов усіх саль — їх 45; вісім цілком не бачив і не жалую. Чи це була нехіть, чи радше перевтома, досить вийшов я звідти отірчений і невдоволений, так, що пополудни мало було охочих іти до ґалерії Модерного Мистецтва.

А шкода, бо там були мистецтва майже всіх народів — французьке, німецьке, російське, еспанське, мадярське, японське навіть польське (наші гуцули в церкві з Річки чи Жабя — Яроцького з Кракова.

Оглядав ще візантійські мозаїки церков. Не міг вийти з дива, як вони тут заховалися незгідні в духом католицької церкви. Це „еретичне" православія вкралося сюди, а італійці бережуть його як ока в голові, хваляться ним і ще другим показують. А ті постаті глядять на мене мов рідні, з великими глибокими очима у білій одежі. В церкві „Ді Санта Прасседе" немов бачу Холодного, таж він тут не був ніколи!

Були і в Фльоренції. Змучені нічною їздою, невиспані їдемо до церкви С. Марія дель Фібре, а потім до ґалерії „Уфіці". Тут ціла історія малярства від початку раннього ренесансу, аж до недавніх часів Чімабуе, Джотто, Боттічеллі, Ліонардо, Дірер, Рембрандт. Тут то там перед картиною сидить маляр чи малярка і копіює. Пощо вони це роблять? Певно на продаж! Ось вибрала картину, яка мені не подобається і малює. А може вони придушені та приголомшені тягарем мистецької традиції не всилі викресати зі себе щось нового. Тепер добре розумію і чую той крик розпуки Марінеттія, появу футуризму, як протесту проти старого мистецтва; вони вже не можуть ним дихати. Хай буде щонебудь, а свіже, нове, що не пригадувало би старе.

А в нас лише тою другою доволі, все перескакують! Я вже такий змучений, що ледви стою на ногах. От дивлюся, щоби дивитися. Таки не бачив капличі Медицеїв, ані фресків Фра Анжеліка.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів**, Хорушини 5. (коло кіна „Аполльо") поручає по найнижчих цінах ковдри, матераци і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матераци по 8 зол. 2015 17—20

— **Товариство УСЛП. „Основа" у Львові** має намір у часі 5. VIII.—15. IX. **уладити підготовчий курс до вступних іспитів** на львівську Політехніку, якщо зголоситься відповідне число учасників. Оплати виноситимуть 10—15 зол. від предмету. На час курсу можуть учасники дістати помешкання в „Академічному Домі" в ціні 10 зол. місячно. Зголошуватися з поданням предметів, треба до дня 20. липня ц. р. на адресу: Т-во „Основа", Львів, вул. Супінського 21. 29 1-2

— **Конфіската „Діла"**. Ч. 149 нашого часопису впало жертвою цензури. Сконфісковано цілу статтю „Як це назвати", що розкривала господарку у львівському „Народньому Домі".

— **За право рідної мови.** Тернопільське староство укарало, як відомо, о. Климента Слюзара, пароха і декана в Сущині, за предложення статистичних виказів в українській мові гривною в квоті 30 зол. Проти рішення староства вніс укараний у приписаному речинці відклик до воєвідства через староство. Дня 9. ц. м. прийшов до о. Слюзара екзекутор повітовоої ради з Тернополя, щоби стягнути гривну 30 зол., а також, щоби о. С. виготовив викази в польській мові. Кошти карного післанця означило староство в квоті 16 зол. О. Слюзар відповів екзекуторові, що статистичні викази предложив ще 13. квітня ц. р., а в польській мові другий раз виготовляти не має обовязку, кари платити не буде, бо вніс відклик, який ще неполагоджений. Тоді екзекутор заняв у о. С. коня, якого ліцитацію означив на 23. ц. м.

— **Голинський на Волині.** Довідуємося, що наш артист Михайло Голинський виступить в найближчих днях на кількох концертах на Волині. Разом з ним виступатиме на тих концертах солістка букарештенської опери п-і Коханська і співачка варшавської опери п-і Панкевич. Голинський співатиме твори українських композиторів, а крім того оперові арії в ріжних мовах. Перший концерт відбудеться в Рівному.

— **Робітничі заворушення** вибухнули 4. ц. м. в Дрогобичі. Юрба безробітних зібралася перед судовим будинком і почала кидати камінням у вікна. Поліція розігнала їх швидко. Інша група демонструвала на Гірці перед карною вязницею з приводу недавніх протикомуністичних засудів.

— **Пражська консерваторія** відбула останніми днями ряд абсольвентських концертів, на яких учні консерваторії, по закінченні 4-хрічного курсу, робили свої виступи. На одному з таких концертів 22. ц. м. в салі Палас Радіо виступала й одна з українок-емігранток, Стефанія Чабанівна-Нагорна. Своїм виступом вона зробила на численну авдиторію дуже додатне вражіння, а в чеській пресі викликала признання для свого лагідного, добре вишколеного голосу. Зібрана публика оплесками витала молоду інтелігентну артистку, якій піднесено чимало квітів. Почала свою музичну освіту Ст. Нагорна ще у Львові в Інституті ім. М. Лисенка. На еміграції в Празі закінчила Український Високий Педагогічний Інститут, а в цьому червні і чеську консерваторію. Має кольоратурно-ліричний сопран. — **Пр.**

— **Катастрофа в кіні.** В Тишині коло Рівного вибухнула пожежа у військовому кіні. Зайнявся фільм у будці оператора. Переполохані вояки почали вискакувати крізь вікна першого поверху і пятьох із них тяжко потовклося. Вогонь згасили, але оператор, капраль Стан. Поляшек так взяв собі цю пригоду до серця, що вистрілом з револьвера відобрав собі життя.

— **Величезного вужа** вбили на півострові Юкатан. Вуж, незнаної породи, був довгий на 14 метрів. Мисливі мусіли віддати до нього 8 влучних стрілів, заки його вбили.

— **Жінка найбільшого душогуба** на світі, Кіртена, зґільотинованого недавно в Кольонії дочекалася неабиякої потіхи. За викриття цього злочинця призначена була нагорода в сумі 15 тисяч марок. До нагороди зголосило претенсії коло 18 осіб, однак влада признала її тільки 14 особам. Головну пайку цієї нагороди, бо 9.000 марок дістане жінка Кіртена, що найбільше, хоч зовсім нехотячи, причинилася до того, що його зловили.

— **Промоція**. Дня 20. червня ц. р. промувався на львівськім університеті п. Микита Думка на доктора фільософії з обсягу старинної історії і ґеографії (головно славянські землі), а також клясичної фільольоґії.

— **З приводу часопису „Українська справа".** З огляду на те, що не сповнилися передумови видання заініційованого часопису, примушені ми про це довести до відома громадянства та всіх осіб, котрі в якийбудь спосіб реаґували на наш заклик, а тим хто вніс гроші чи то як передплатник, чи як тихий спільник — гроші повернути. Розсилка грошей вже переведена. Колиб хто через зміну адреси чи з яких інших причин грошей не одержав, просимо звернутися на адресу **Ing. Marko Trepet, Praha-Liben, Chelcickeho c. 145**

Дописи.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА *(Районова конференція в справі збуту свиней. — Повітова нарада в справі оснування 6-місячної господарської-кооперативної й освітньої школи в Теребовлі. — Просвітна районова конференція в селі Глещава. Загальні збори філії „Просвіти". — Кінець шк. року в теребовельській ґімназії).* Щоби визволити наше селянство від економічного визиску, починає орґанізувати Повітовий Союз Кооператив у Теребовлі разом з філією „Сільського Господаря" збут безрог. В тій ціли скликали обі інституції районову конференцію до Дарахова на день 14. VI. ц. р. Прибули делеґати-селяни з довколичних сіл: Слобідка Струсівська, Бернадівка, Зубів, Островець, Заздрість Нова і Стара, Брикуля Нова і Стара й Винявка. Реферували справу: інж. Мацькевич та інж. аґроном Радловський, перший зі становища торговельного, другий зі становища сільсько-господарського. Покищо С. У. К. задумує вивозити бекони до фабрики Рукера у Львові. В найближчому часі мають вислати перший ваґон. — На селі дається болючо відчувати недостача провідників селян, які станулиб на чолі українського життя. Щоб цьому зарадити хоч частинно, постановили українські т-ва в Теребовлі в першу чергу філія „Просвіти", Союз Українських Кооператив і філія „Сільського Господаря оснувати в Теребовлі 6-місячну зимову школу, в якій малиб саме виховуватися сільські провідники. Справу оснування такої школи обговорювано на повітовій нараді дня 16. червня. Прибули відпоручники українських товариств у повіті в числі кількадесять найактивніших і найсвідоміших селян і селянок. Про завдання такої школи говорили: проф. Павло Чайківський і о. Зенон Кузьма. Після обох рефератів відбулася обширна дискусія, в якій забирало голос багато селян. Всі дискутанти погоджувалися з думкою про потребу оснування такої школи. Деякі бесідники вказували на конкретні приміри таких людей, які перебули просвітну школу в Милованні і які вони є помічні для села. Рішено повести освідомлюючу акцію між селянами, щоб не лякалися коштів, які будуть дуже малі, та зголошувалися на науку. Крім того рішено відбути в цій справі ще кілька районових конференцій. — Дня 21. червня ц. р. відбулася районова просвітна конференція для сіл: Ілавче, Глещава й Іванівка в читальні „Просвіти" у Глещаві. Проводив голова читальні з Глещави п. Степан Стечишин. Просвітний реферат виголосив д-р Степан Годований. Референт обговорив зміст просвітної праці на селі, тобто змагання виховати свідомого своїх прав і обовязків громадянина і свідомого члена своєї нації. При кінці торкнувся справи проводу в селі, від якого залежить ціле життя в читальні. Вказав на обставину, що не всі виділові усвідомлюють собі як слід своє провідницьке післанництво. Занепад читальняного життя йде густо-часто в парі з невідповідним проводом читальні. Таксамо члени читальні повинні ставитися до вибраного виділу з довірям, бо добрий розвій культурно-освітнього життя залежить у великій мірі від гармонії між проводом і членами читальні. Після реферату була оживлена дискусія, в якій забирали голос і всі присутні виділові згаданих читален. М. ін. Степан Стечишин підчеркав вагу таких конференцій, на яких провідники ріжних сіл пізнають себе взаїмно і діляться добутим досвідом. Інші дискутанти порушували справу аматорських гуртків по читальнях, справу орґанізування спеціяльних секцій молоді, курсів анальфабетів і інші. — Дня 26. червня ц. р. відбулися загальні збори філії „Просвіти" в Теребовлі при участи делеґатів читалень і членів „Просвіти". Зборами проводив голова філії о. Степан Мохнацький. Зі звіту секретаря довідуємося, що в минулому році була перерва в праці наслідком пацифікації; була знищена одна читальня в Глещаві. Завдяки жертвенности краянів в Америці глещавецьку читальню відбудовано. Заходом філії „Просвіти" влаштовано по читальнях виклади д-ра мед. Воробця Томи з ділянки ґіґієни. Від 1. лютого до 31. травня ц. р. відбулися такі виклади в 9 читальнях. Всіх читалень в районі філії є 46. Членів у всіх читальнях було в біж. році 4.021. При кожній читальні є бібліотека. Всіх книжок у читальняних бібліотеках є 8.303 томів. Щоби постійно доповняти читальняні бібліотеки, стають читальні членами В-ва „Червона Калина". В районі філії є 7 читалень, членів „Чер. Калини". Найбільші бібліотеки мають читальні в Ласківцях ч. І., Струсів, Теребовля, Кобиловолоки (всі понад 900 томів). Свої доми мають 24 читальні, 10 читалень мають площі, а деякі з них і матеріял. 11 читалень мають фонди будови чит. домів. При філії існує повітова бібліотека, яка обнимає 350 томів, з яких користають члени філії. В часі поїздок на загальні збори читалень, (було 46), люстрацій (було 41) і районових конференцій обговорювано справу оснування при чит. бібліотеках спеціяльних відділів діточих книжочок. Такі відділи вже мають читальні: Будзанів, Слобідка Струсівська, Ласківці, Залавє. Молодь працює по читальнях головно в аматорських гуртках, які є при кожній читальні і в хорах (є при 9 читальнях). В районі філії є 7 чит. дутих орхестр. Провід по читальнях мають селяни. Тільки 25 проц. читалень мають головами священиків. Явище мало відрадне, тим більше, що тільки 6 старших священиків є головами в 10 читальнях (на всіх 46). Зі світської інтеліґенції тільки в одній читальні (в Теребовлі) є головою професор. Зі сорок кількох учителів українців у повіті тільки кількох бере участь в українському орґанізованому житті. Щоби підготовити нашу інтеліґентську молодь до провідницької праці, зорґанізовано при філії „Просвіти" „секцію молоді", в якій зорґанізовано студентів вищих шкіл, членів „Просвіти". В минулому 1930 р. і в часі святочних ферій ц. р. відбувалися сходини з відповідними рефератами. Деякі студенти працювали по читальнях як дириґ. хорів, орхестр, або мали виклади в читальнях. Доволі значна є участь українського жіноцтва в культурно-освітній праці по селах. Заходами освітньої орґанізаторки п-ні Ольги Богачевської повставали по селах з доручення філії Союзу Українок при читальнях „жіночі гуртки". Найрухливіший такий гурток є в селі Кобиловолоках. — Саме скінчено шкільний рік в тутешній ґімназії. Зі звіту дирекції довідуємося, що в ґімназії було 237 учеників + 87 дівчат, у тім українців 66, жидів 84, решта поляки. Професорський збір має всіх членів 18, з того українців 3. Іспит зрілости зложило всіх 50, в тім 7-ох українців. Для учеників українців істнує „Українська Бурса" в домі філії „Просвіти". В ній мешкало 16 учеників. Одинокою орґанізацією учеників українців був „Марійський Кружок" під проводом катехита о. Веселовського Ст. До кружка належало 57 учеників. З членів кружка утворено хор, який виступав у церкві і на ґімназіяльних імпрезах. Для учеників поляків є також бурса, яка мала ц. р. 53 вихованців.

Після розвязання української ґімназії в Тернополі приняла дирекція (чи пак кураторія) 6-ох українців. Як додаток вийшов окремою збіркою маленький реферат дир. Міссони „Більшовики в Теребовлі 1920". Є це причинок до історії більшовицького наїзду на Галичину в 1920 р., написаний на основі оповідань очевидців-поляків. Всякі неточности повинні справити українці-очевидці в українській історії тодішнього часу.

Д-р Ст. Годований.

Передумуючи і згадуючи те все, що бачив, питаю себе, чи є у нас що таке, цінне, дороге нам, щоб було що і подивляти і вразі втрати жалувати за ним. Переходжу Юр. церкву Пятниць, богородчанський іконостас та йду до трьохсвятительської каплиці біля волоської церкви. Вона маленька приперлася до мурів церкви і дзвіниці, та ледви її видно як квітку прибиту бурянами. Ось маленька дорога перла! Дивлюся на її бані розписані, різьблені, де грає ясне, золоте світло. У ній нема ні золота, ані срібла, нема дорогих малахітових вівтарів, ані мармурових кольон, як у церкві св. Павла, ані проповідниці з міліоновими стовпиками, як у св. Марка у Венеції, та вона найкраща і найдорожча мені.

Пишу і не згадав про катакомби у Римі. Щось містичного є у тім слові. І ми його вживали недавно, скриваючи свої Високі Школи. Держу в руці тонесеньку свічечку, вважаю, щоб не згасла і йду вниз. Там льох темний. Чую запах землі, але такої, що пахне ще духом і тілом людини. Яка тверда скала з вулканічної лави та людська рука таки вирила у ній хідник і то не один, а цілий лябіринт. Йду за провідником, як дитина за мамою серед темряви крізь гущавину ліса по квіти папороти і бачу скільки то треба було праці, щоб той квіт зірвати. Дивлюся в стіну, а вона темніша від ночі. Присвічу, — там заглибина. Гляну вниз, а там знов заглибина на ріст чоловіка. Подекуди лежать ще людські кости. Спішуся, бо провідник пішов і я готов згубитися. Скільки віри та енерґії було у тих бідних та понижених, якого завзяття і витревалости треба було, щоб викопати так багато підземних ходів, скриваючися перед оком ворога, а головно видержати і побідити! Кобиж у нас хоч сота часть тої віри, завзяття і витревалости!

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Богдан Шпак. 28. червня втопився в Стирі кооперативний учень „Народньої Торговлі“ в Луцьку Богдан Шпак, родом з Галичини. Тіло небіжчика найдено на третій день. Похорон відбувся першого липня з жидівського шпиталя на Гнидаві, де зложено було трупа. Панахиду відправив і провів тлінні останки на вічний спочинок на місцевому цвинтарі протопресв. Пащевський. Похорон був величавий. Співав брацький хор при участи багатьох сторонніх осіб, добрих співаків. В церкві зібралося понад півтораста осіб. Перед труною ми бачили чотири вінки: від „Народньої Торговлі“, „Маслосоюза“, „Книгарні Наук. Товариства“ й від співробітників-товаришів. З великим жалем проводили до могили останки молодого, так трагічно обірваного життя. На похорон прибув прибитий горем батько — батько одинокого втраченого сина.

М. Б.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Ю. Пеленський: ПОБУТ СІЛЬКОЇ ДІТВОРИ. Квестіонар. Стор. 15, шіснацятки. Львів, 1931.

Микола Васьків: У ФИЛЯХ БИСТРИЦІ. Повість. Бібліотека „Народньої Справи“, ч. 8. Сторін 125, вісімка. Львів 1930.

М. Ординців: ЗАПОРОЖЦІ В САРАГОССІ. Історична повість. Переклав В. Супранівський. Друге видання. З малюнками. Сторін 198, вісімка. Коломия, 1931. Накладом Ол. Кузьми.

Іван Огієнко: ІСТОРИЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. Критично-методольогічні уваги. Стор. 24, вел. вісімки. Варшава, 1931.

КНИГА ЗНАННЯ, Українська Загальна Енциклопедія. Випуск 11-ий за травень. Букви З і І (до Ісаев). Львів, вул. Чарнецького 26/5.

ПРОВІДНИК. Образковий календар канадійських українців на 1931 р. Стор. 64, зел. вісімки. Вінніпег, Манітоба.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТЕРАТУРНО НАУК. ВІСТНИК, книжка VII—VIII, за липень-серпень. Зміст: Е. Маланюк: Десятиліття (вірш). Л. Роман: Гарт (вірш). Л. М.: Ізгой. Регіна (вірші). С. Ясенів: Сліди. Панаіт Істраті: Кира, Кироліна. А. Парсонс: Літацький синдикат. В. Бирчак: Дрогобицька епопея. Д-р Б. Крупницький: Карло XII. і Петро I. під Полтавою і над Прутом. М. Міль: Б. Шов про Жанну д'Арк. В. Вільшанецька: Денис Січинський. Е. Пеленський: В погоні за сенсом в поезії. К. Стрийський: Магат-Ганді і його противники. Д-р Л. Луців: З літератури завойовників. М. Мухин: Письменниця московського Ульстеру на Україні. Яр. Ярий: Пяний мотив (вірш). Л. Луців: Кобилянська-Ніцше і родова аристократія. Д-р Т. Зайберт: Боротьба за доріст в СССР. Е. Онацький: Дещо про наші етнольогічні студії. Г. Ле-Гон: Еліта і юрба. Д. Д.: Боротьба за молодь. Проф. Ів. Огієнко: Правопис і літературна мова в Галичині. М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія.

ДЗВОНИ, літературно-науковий місячник, ч. 3. Львів, вул. Кілінського ч. 3. Зміст: † Вячеслав Липинський. Яр. Курдидик: На могилі моїх друзів. Б. Лепкий: В жнива (вірш). Б. Лепкий: Припадок. Л. Кедро: Лист (вірш). Г. Костельник: Военний сирота (вірш). Р. Степ.: Згадка (вірш). А. Курдидик: Бо є такі факти. М. Гетінг: Селі. П. Коструба: Патріотизм землі. В. Юрченко: Система більшовицької агітації та пропаганди. В. Липинський: Коли і як етнічна група стає нацією і перестає нею бути. Д. Державник: В нетрах баламуцтва. О. Т. Жевуський: Начерк відродження католицької думки у світовій літературі. В. Заікин: Русь, Україна і Великорія. Хроніка. Рецензії.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ч. VII—VIII за липень і серпень. Львів, вул. Руська ч. 18.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий журнал, ч. 10—11. Львів, Ринок ч. 10.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЯХ, професійний (?) журнал, ч. 3—4. Львів, вул. Супінського 21.

КІНО, двотижневий журнал кінематографії, ч. 13—14. Львів, вул. Бляхарська ч. 8.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, ч. 12. Львів, вул. Зіморовича ч. 20.

КООПЕРАТИВНЕ ГОСПОДАРСТВО, ілюстрований місячник, ч. 7. Львів, вул. Костюшка 10.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО, орган „Взаїмної Помочі Українського Вчительства“, ч. 11—12 Львів, вул. Оссолінських 8.

СЛУЖБОВИК, орган Союза українських приватних службовиків, ч. 7—8. Львів, вул. Коперника 26.

ДОМАШНЄ ОГНИЩЕ, місячник посвячений красному письменству, товариському життю, розривці і родинним справам, ч. 4. Львів, вул. Галицька ч. 7.

ВІДРОДЖЕННЯ, орган українського протиалькогольного і протинікотинного руху, ч. 6—8. Львів, вул. Гродзіцьких ч. 4/III.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 4. VII. 1931 р. масло експортове і десерове пріма —·— зол. літра молока 22—24 сот., літра сметани 1·20 зол., копа яєць 4·50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 8. липня, година 8·— вечором Ревія: „Пане Міністре“.

Четвер, 9. липня, година 8·— вечором Ревія: „Пане Міністре“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Середа, 8 липня, година 7·30 вечором „Королева передмістя“, водевіль Крумловського.

Четвер, 9. липня, година 7·30 вечором „Королева передмістя“, водевіль Крумловського.

Малий Міський Театр:

Нечинний.

У салі кіна Кольосей відбудеться 9. липня ц. р. концерт відомого артиста співака Віктора Хенкіна. Білети можна вже купувати в кіні Коперник у ціні 1—6 зол.

Львівська опера в Кракові розпочинає свій літній сезон 18 ц. м. Інавгураційний вечір виповнить „Аіда“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Якаті“.

КАСІНО: „Помилка батька“ — звукова.

КОЛЬОСЕИ: „Ночі в пустинях“ (Джон Гільберт), „Моряк“ (Бастер Кітон).

ЛЕВ: „На заході без змін“ (Ремарка).

МАРУСЕНЬКА: „Одна ніч... евентуально“ та „Демон руху“.

ОАЗА: „Пат і Паташон у Люнапарку“.

ПАЛЯС: „Маски“ (Стюарт Вебс, Марседя Альбані).

ПАН: Звукова фільма „Таємний Джемс“.

ПАСАЖ: „Білі індіяни“ (Ррекс Бел), „Двобій“ (Боротьба Томсона з Ельмо Лінкольном).

ФАТАМОРГАНА: Нечинне.

ХИМЕРА: „Знайома зі спального вагону“ (Марлена Дітріх).

СТИЛЕВЕ: З приводу реконструкції кіно нечинне.

УПХА: „Маски Ервіна Райнера“ та „Чортовий просвик“ (Кен Мейнард).

Програма радіо.

Середа, 8. липня 1931 р.

Братислава (277,5) 11·30, 14·00, 17·15, 18·25. Грамофонові плити **Брно** (341,7) 21·00 Камеральна музика. **Букарешт** (394·2) 17·00 Легка музика. **Берлін** (419) 16·30 Військ. орхестра. **Стокгольм** (435,4) 17·30 Легка музика і спів. **Будапешт** (550,5) 12·05 Циганська орхестра. **Рим** (441,2) 21·00 Оперова музика. **Мілано** (500,8) 20·45 Оперетка. **Харків** (937,5) 20·30 Концерт. **Липськ** (259,3) 23·30 Танкова музика.

Четвер, 9. липня 1931 р.

Липськ (259,3) 13·35 Концерт на 2 фортепянах. **Мор. Острава** (263,4) 11·30, 14·10 Грам. плити. **Відень** (516,4) 12·00 Концерт капелі Вайс. 15·20 Концерт симфон. орхестри. **Букарешт** (394,2) 17·00 Танкова музика, 20·30 Симфон. концерт. **Берлін** (419) 17·20 Популярний концерт, 19·00 Хоральний спів, 20·00 Камеральна музика. **Гамбург** (372,2) 21·00 Хор донських козаків. **Стокгольм** (435,4) 20·00 Популярна музика, 22·00—23·00 Камеральний концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 8. липня 1931 р.

Львів (380,7) 12·10 Концерт з грам. плит. 15·30 Музика з грам. плит. 16·00 Програма для дітей. 16·30 Музика з грам. плит. 16·45 Відчит з Варшави. 17·10 Музика з грам. плит. 18·00 Легка музика з Варшави. 23·30—24·00 Музика з Варшави.

Четвер, 9. липня 1931 р.

Львів (380,7) 12·10 Концерт з грам. плит. 13·10 Комунікат з Варшави. 14·50 Господарський комунікат. 15·10 Грамоф. плити. 16·00 Грамоф. плити. 16·50 Відчит науковий. 17·10 Музика з грамоф. плит. 17·35 Відчит з Вильна. 18·00 Концерт солістів. 19·00 Всячина. 19·40 Музика з грам. плит. 19·50—21·30 Трансм. з Варшави. 22·30 Пісні. 23·00—24·00. Музика з Варшави.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Конкурс. Музичне Т-во ім. М. Лисенка, Філія Дрогобич, розписує конкурс на Управителя місцевого Музичного Інституту, який евентуально міг би бути учителем фортепяну, а крім цього на учителя (-ку) фортепяну. Подання вносити до філіяльного виділу найдальше до 31. липня н. р. на руки голови адв. Д-ра Пацавського. Виділ.
21 2—2

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

ІВОНІЧ:
8/VII „Ой не ходи Грицю“.
9/VII „Вій“
10/VII „Наталка Полтавка“.

ЕДЛІЧІ:
11/VII „Вій“.
12/VII „Вескресення“.
13/VII „Ой не ходи Грицю“.

КРОСНО:
14/VII „Маруся Богуславка“.
15/VII „Вій“.

Ансамбль Театру 25 осіб при своїй музиці і власних декораціях.

Театр в своїм турне завітає до Криниці, Щавниці і Кракова. 2316

Складаю 10·— зол. на „Рідну Школу“ замість квітів на свіжу могилу моєї товаришки-приятельки бл. п. Галі Мороз. — **Маруся Білинська-Тимкова.**

Позір Підгаєччина й Бережанщина! Філія Товариства „Просвіти“ в Підгайцях удаштовує дня 12. липня ц. р. у парохіяльнім лісі, побіч Підгаєць, в год. 2-ій попол. **„Великий Фестин“.** Програма дуже богата. — Богато несподіванок! Буфет у власній управі! Підчас фестину приграватимуть дві орхестри. Весь дохід призначений на будову „Народнього Дому“ в Підгайцях. Вступ від особи 0·50 зол. — На випадок непогоди фестин відбудеться в слідуючу неділю себто 19. липня ц. р. Виділ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1538

СТРІЛЕЦЬКІ пісні на фортепян Ярославенка за 10 зол. продають книгарні.
2279 6-10

ЛІКАР РЕНТҐЕНОЛЬОҐ з осідком у Коломиї, може перенятн 2 апарати рентгенівські, 2 кремяні лямпи та всяке лікарське знаряддя як також і льокаль потрібний на канцелярію і евент. на мешкання — по умові з п. С. Ціпановською, вдовою по бл. п. Д-р І. Ціпановськім у Коломиї. 12 3—3

ПРИЙМУ рутинованого конципієнта від зараз. — Д-р Винницький адв. в Устриках. 28

ДО ВИНАЙМУ 4 КІМНАТИ, кухня, комфорт, найздоровіша околиця, дешево. Бічна Зелена 25, (Филипівка). 25 1-3

РУТИНОВАНИЙ солліцитатор пошукує посади зараз, пише добре на машині, самостійно складає всякі контракти. Зголошення слати: Антін Воронович, Перемишляни. 26

БУХГАЛЬТЕР-БІЛЯНСІСТ, спеціяліст у закладанню і корегованню книг, кальвулятор, пошукує відповідної посади, також і на провінції. Ласкаві письменні зголошення до Адміністрації „Діла“ для „І. М.“ 27 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Присилайте передплату!

Ширіть наш часопис!

Оголошуйтеся в одинокім укр. щоденнику „ДІЛО“!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів Ринок 10.